

Protokoll

Riksarkivets heraldiska nämnd

Sammanträdesdatum: 2018-03-20

Tid: 14.00-15.00

Plats: Riksarkivet

Närvarande: Riksarkivarie Karin Åström Iko, ordförande
Fil dr Cecilia Candreus, ledamot
Hovrättsråd Ulrika Ihrfelt, ersättare
Grafisk designer Örjan Nordling, ersättare
Docent Magnus Olausson, ersättare
Grafisk designer Gabor Palotai, ledamot
Statsheraldiker Henrik Klackenbergh, föredragande
Bitr statsheraldiker Carl Michael Raab, adjungerad

§ 1 Ordföranden öppnade sammanträdet.

§ 2 Presenterades vapen för Uddevalla tingsrätt. Diskuterades relationen mellan Domstolsverket och domstolarna och de sistnämndas behov av att med ett eget heraldiskt vapen uttrycka sin ställning som självständiga myndigheter. Bilaga 1.

§ 3 Presenterades vapen för Svenska Kyrkan: Susanne Rappmann och Åsa Nyström, biskop i Göteborgs respektive Luleå stift. Bilaga 1.

§ 4 Presenterades nya vapen för Försvarsmakten: Gotlands regemente, Veteranenheten, 43. Røjdykardivisionen och 44. Underhållsdivisionen. Bilaga 2.

§ 5 Redogjordes för regeringens beslut angående Rederi Swedish America Line AB:s ansökan om tillstånd att använda Lilla riksvapnet i marknadsföringen. Diskuterades om kulturhistoriska skäl bör vara sådana särskilda skäl som kan medge ett tillstånd till användning av Lilla riksvapnet i näringsverksamhet.

§ 6 Redogjordes för Länsstyrelsens i Västra Götalands beslut att medge laget West Gota rätten att använda länsvapnet, dock utan kunglig krona och sköldhållare.

§ 7 Föredrogs Kungsbacka kommuns begäran om ändring av blasoneringen av kommunens vapen. Den lokalhistoriska forskningen har gjort sannolikt att den kvinnofigur som avbildas i vapnet syftar på stadens medeltida skyddshelgon S:ta Gertrud. Enligt kommunens önskemål ska blasoneringen därför ändras till:
I blått fält en S:ta Gertrudsbild av silver, hållande i höger hand en stav och i vänster en kalk, båda av guld. Bilaga 3.

Nämnden tillstyrker ansökan.

§ 8 Föredrogs Exportkreditnämndens (EKN) förslag till ny logotyp utarbetad av reklambyrån Hilanders. Logotypen består av en kombination av tre öppna kronor, två över en, och bokstäverna ekn, allt blått.

Nämnden tillstyrker användningen av Lilla riksvapnet, med hänsyn till att EKN är en statlig myndighet. Om mer än en färg ska användas i logotypen bör kronorna dock vara av guld eller gula.

§ 9 Diskuterades kommunernas bristande rättsliga möjligheter att utöva kontroll över sina egna vapen utifrån aktuella fall i Strömstad och Ludvika. Lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar skyddar kommunernas vapen

endast mot oönskad användning i näringsverksamhet. Detta innebär att opinionsbildare och politiska partier som inte bedriver näringsverksamhet utan kommunens tillstånd kan använda vapnet i sin visuella kommunikation för att uttrycka att de är verksamma inom kommunens område. Detta förhållande är naturligtvis inte tillfredsställande för de kommunala förvaltningarna eftersom medborgarna då inte enkelt kan avgöra vem som ligger bakom den information som åtföljs av kommunvapnet. Kommunvapen kan till och med komma att sammankopplas med politiska rörelser av extrem karaktär.

Riksarkivet har tidigare uppmärksammat på detta problem och då hänvisat kommunerna till organisationen SKL som skulle kunna verka för en lagändring i syfte att ge kommunerna bättre kontroll över sina kännetecken.

Nämnden rekommenderar Riksarkivet att kontakta SKL i detta syfte och att även överväga att genom en skrivelse till regeringen väcka frågan om en översyn av lagen, särskilt med avseende på omfattningen av skyddet för kommunala vapen.

§ 10 Ordförande fastställde preliminärt 2018-06-20 och 2018-09-10, bägge dagarna kl 14.00, som tidpunkt för nästa sammanträde.

§ 11 Ordförande avslutade sammanträdet.

Vid protokollet

Henrik Klackenborg

Justeras

Karin Åström Iko

Ulrika Ihrfelt